NN 145/2021 (29.12.2021.), Pravilnik o boravku u prihvatnom centru za strance i načinu izračuna troškova prisilnog udaljenja

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

2502

Na temelju članka 218. stavka 2. i članka 222. stavka 5. Zakona o strancima (»Narodne novine« br. 133/20) te članka 61. stavka 2. i članka 65. stavka 6. Zakona o državljanima država članica Europskog gospodarskog prostora i članovima njihovih obitelji (»Narodne novine« br. 66/19, 53/20 i 144/20) te članka 38. stavka 3. Zakona o sustavu državne uprave (»Narodne novine« br. 66/19) ministar unutarnjih poslova, uz prethodnu suglasnost ministra vanjskih i europskih poslova, donosi

PRAVILNIK

O BORAVKU U PRIHVATNOM CENTRU ZA STRANCE I NAČINU IZRAČUNA TROŠKOVA PRISILNOG UDALJENJA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom utvrđuju se pravila boravka osoba bez državljanstva, državljana trećih zemalja i državljana država članica Europskog gospodarskog prostora i članova njihovih obitelji (u daljnjem tekstu: stranci) u prihvatnom centru za strance i način izračuna troškova prisilnog udaljenja odnosno utvrđuje se kretanje i boravak stranaca u prihvatnom centru za strance, njihova prava, obveze i zabrane i propisuje se izgled i sadržaj obrasca potvrde o oduzetim novčanim sredstvima i obrasca o naplati troškova prisilnog udaljenja.

(2) Prihvatni centri za strance (u daljnjem tekstu: centar), u smislu ovoga Pravilnika, su: Prihvatni centar za strance, Tranzitni prihvatni centar za strance Trilj i Tranzitni prihvatni centar za strance Tovarnik.

Članak 2.

Ovim Pravilnikom u hrvatsko zakonodavstvo preuzima se Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupanjima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja čiji je boravak nezakonit (SL L 348, 24. 12. 2008.).

Članak 3.

(1) Ovaj Pravilnik prevodi se na engleski i francuski jezik, a po potrebi i na druge jezike.

(2) Ovaj Pravilnik, na hrvatskom jeziku te u prijevodima na strane jezike, izvjesit će se na oglasnu ploču centra te po potrebi i na druga mjesta u centru tako da je uvijek dostupan strancu.

Članak 4.

Strancu se osigurava ravnopravan položaj tijekom boravka u centru neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, naobrazbi ili drugim osobinama.

Članak 5.

Stranac će prilikom dolaska u centar biti upoznat s pravom kontaktiranja diplomatske misije ili konzularnog ureda države čiji je državljanin, kao i svim drugim pravima, obvezama i zabranama iz ovoga Pravilnika, na jeziku za koji se opravdano pretpostavlja da ga razumije.

Članak 6.

Stranac je dužan pridržavati se pravila boravka utvrđenih ovim Pravilnikom te naredbi i uputa policijskih i državnih službenika kako bi se osigurao red i mir u centru i neposredna sigurnost posjetitelja i drugih zaposlenika.

II. SMJEŠTAJ I BORAVAK U CENTRU

Članak 7.

(1) Prilikom smještaja u centar stranac je dužan o svom zdravstvenom i psihofizičkom stanju odmah obavijestiti policijskog službenika, a posebno u slučaju postojanja zarazne bolesti ili neke druge ozbiljnije bolesti.

(2) U slučaju postojanja zarazne bolesti ili sumnje u postojanje zarazne bolesti stranac će biti smješten u posebnu prostoriju gdje će boraviti sve dok liječnik ne utvrdi njegovo stvarno zdravstveno stanje.

Članak 8.

(1) Prije smještaja u centar policijski službenici su dužni izvršiti pretragu stranca i predmeta koje nosi, u cilju pronalaska i oduzimanja sredstava pogodnih za napad, ozljeđivanje, samoozljeđivanje ili bijeg.

(2) Pretragu iz stavka 1. ovoga članka obavlja policijski službenik istog spola na način da se ne vrijeđa dostojanstvo i osobni integritet stranca.

(3) Predmeti pogodni za napad, ozljeđivanje, samoozljeđivanje ili bijeg, novac i druge stvari (putne isprave, mobilne telefone, fotoaparate i sl.) oduzet će se strancu uz izdavanje Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta i/ili novčanih sredstava iz sigurnosnih razloga.

Članak 9.

(1) Sobe za smještaj stranaca u centru moraju imati dnevnu svjetlost, 4 m^2 prostora po osobi te sukladno veličini prostorije, određeni broj kreveta s madracima.

(2) U istu sobu ne mogu se smjestiti osobe različitog spola, osim u slučaju smještaja obitelji.

Članak 10.

Maloljetnog stranca bez pratnje moguće je smjestiti u sobu s punoljetnom osobom samo ako je ta osoba njegov skrbnik.

III. ODJEĆA, OBUĆA, POSTELJINA I HIGIJENSKE POTREPŠTINE

Članak 11.

(1) Prilikom dolaska i tijekom boravka u centru strancu će se na korištenje dodijeliti odjeća i posteljina centra kao i higijenske potrepštine.

(2) Odjeća i obuća sastoji se od: rublja, kratkih hlača, majica, trenirki i papuča.

(3) Posteljina se sastoji od: plahte, jastučnice, jastuka, pokrivača i ručnika.

(4) Higijenske potrepštine se sastoje od: četkice i paste za zube, sapuna, šampona, pribora za brijanje i nužnih potrepština za žene.

(5) Odjeća stranca će se po potrebi oprati te s ostalim osobnim stvarima evidentirati i upakirati u posebnu vreću s brojem koja se uredno zapakirana odlaže u spremište namijenjeno za stvari stranaca.

(6) Iznimno, strancu se može dati na korištenje vlastita odjeća pod uvjetom da je prikladna za boravak u centru.

(7) Broj komada pojedinačnog dijela odjeće, obuće i posteljine određuje se sukladno godišnjem dobu, klimatskim uvjetima i potrebama.

(8) Zamjena posteljine obavlja se svaki tjedan, a podjela higijenskog pribora i potrepština, odjeće i čistog rublja po potrebi.

(9) Korištena odjeća, rublje i posteljina prikuplja se jednom tjedno i pere u praonici.

IV. ZDRAVSTVENA SKRB, ODRŽAVANJE HIGIJENE I OSOBNE NJEGE

Članak 12.

(1) Nakon prihvata, a neposredno prije smještaja u sobu, stranac se mora podvrgnuti osnovnim zdravstveno-higijenskim mjerama (tuširanje, korištenje čiste odjeće i sl.).

(2) Prilikom smještaja u centar stranac je obvezan podvrgnuti se općem liječničkom pregledu.

Članak 13.

(1) Za vrijeme boravka u centru strancu je osigurana zdravstvena zaštita sukladno propisima koji uređuju obvezno zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu stranaca u Republici Hrvatskoj i propisima koji uređuju način pružanja zdravstvene zaštite strancu koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj.

(2) Ako izvan radnog vremena liječničke ordinacije centra dođe do pogoršanja zdravstvenog stanja stranca, policijski ili državni službenik poduzet će potrebne mjere i radnje radi pružanja pomoći te otklanjanja opasnosti po njegov život ili zdravlje.

(3) Trudnicama i rodiljama osigurava se posebna medicinska skrb.

(4) Sukladno uputama liječnika, stranac je dužan uredno provoditi propisanu liječničku terapiju i održavati osobnu higijenu i čistoću prostorija u kojima boravi.

(5) Ako stranac ne održava osobnu higijenu od strane policijskog službenika ili liječnika bit će upućen na tuširanje.

(6) Nakon obavljene osobne higijene stranac je dužan očistiti sanitarnu prostoriju i pospremiti korišteni pribor.

V. RASPORED DNEVNIH AKTIVNOSTI

Članak 14.

(1) U skladu s rasporedom dnevnih aktivnosti, strancima će se omogućiti praćenje TV programa, korištenje knjižnice te društvene i sportske aktivnosti.

(2) Za vrijeme boravka u centru stranac je dužan pridržavati se rasporeda i satnice dnevnih aktivnosti.

(3) Stranac se smije kretati i boraviti samo u prostorijama i području centra koji su namijenjeni za njegovo kretanje i boravak.

(4) Raspored dnevnih aktivnosti postavlja se na oglasnu ploču centra a po potrebi i na druga mjesta u centru tako da je dostupan strancu.

(5) Raspored dnevnih aktivnosti utvrđuje rukovoditelj centra ili osoba koju on za to ovlasti.

(6) Raspored dnevnih aktivnosti može se mijenjati sukladno potrebama stranaca te poslovima, aktivnostima i potrebama centra.

VI. BORAVAK NA SVJEŽEM ZRAKU

Članak 15.

(1) Strancima se omogućuje boravak na svježem zraku najmanje dva sata dnevno u za to određenom prostoru u centru.

(2) Prilikom boravka na svježem zraku stranci se mogu slobodno kretati i sudjelovati u sportskim i društvenim aktivnostima, ali pri tome ne smiju kršiti druga pravila ponašanja utvrđena ovim Pravilnikom.

(3) Boravak stranaca na svježem zraku nadziru policijski službenici.

VII. PREHRANA I VJEROISPOVIJEST

Članak 16.

(1) Strancu je tijekom boravka u centru osigurana prehrana koja je propisana normativom.

(2) Strancu su osigurana najmanje tri obroka dnevno, od kojih je jedan topli obrok te potrebna količina pitke vode ili napitka.

(3) Po preporuci liječnika bolesnom strancu i trudnicama priprema se posebna hrana.

(4) Djeca do 12 godina starosti dobivaju četiri obroka na dan.

(5) Za vrijeme boravka u centru stranac ima pravo na konzumiranje hrane prema svojim vjerskim uvjerenjima, ali o tome mora pravovremeno obavijestiti policijskog ili državnog službenika.

(6) Obroci se konzumiraju u blagovaonici centra u vrijeme utvrđeno rasporedom iz članka 14. ovoga Pravilnika.

(7) Hrana i pribor za jelo ne smiju se iznositi izvan prostora blagovaonice i konzumirati u sobama za spavanje.

Članak 17.

(1) Stranac ima pravo na provođenje vjerskih obreda uz poštivanje vjerskih i kulturoloških svjetonazora drugih osoba u centru.

(2) Strancu će se, na njegov zahtjev, omogućiti kontakt s vjerskim zajednicama.

VIII. TELEFONIRANJE

Članak 18.

(1) Prilikom dolaska u centar stranac ima pravo na jedan besplatni telefonski razgovor s diplomatskom misijom ili konzularnim uredom svoje zemlje.

(2) Stranac ima pravo na još jedan besplatan privatni telefonski razgovor u trajanju do 5 minuta.

(3) Maloljetnik bez pratnje ima pravo na besplatne telefonske razgovore sa svojim skrbnikom.

(4) Tijekom boravka u centru stranac može komunicirati s osobama izvan centra putem javne telefonske govornice o svom trošku.

(5) Brojevi telefonskih linija istaknuti su na telefonskim govornicama u centru.

IX. POSJETE

Članak 19.

(1) Strancima se omogućuje primanje posjeta najmanje dva puta tjedno.

(2) Rukovoditelj centra ili osoba koju on za to ovlasti dužan je u okviru rasporeda dnevnih aktivnosti odrediti vrijeme za primanje posjeta.

(3) Posjet se mora najaviti centru pisanim putem najmanje dva dana ranije.

(4) Stranca će se obavijestiti o namjeravanom posjetu i posjetitelju.

(5) Stranac je dužan pružiti sva saznanja o posjetu i posjetitelju i izjasniti se želi li primiti ili odbiti posjet i posjetitelja, o čemu će se potom obavijestiti najavitelja i ovisno o volji stranca omogućiti posjet.

(6) Posjet se može onemogućiti, ako se utvrdi da posjetitelj nije najavljeni posjetitelj ili ako predstavlja opasnost za javni poredak, javnu sigurnost i zdravlje ili je sklon protupravnom ponašanju i kršenju propisa.

(7) Posjete strancima obavljaju se u za to posebno određenoj prostoriji.

(8) Posjet traje najviše jedan sat, neovisno o broju posjetitelja, a iznimno, posjet može trajati i duže po odobrenju rukovoditelja centra ili osobe koju on ovlasti.

(9) Policijski službenik može prekinuti posjet, ako se tijekom posjeta narušava sigurnost, red i mir u centru ili se tijekom posjeta utvrdi da posjetitelj dolazi u drugačijem svojstvu nego što je najavljeno.

X. PRIMANJE PISANIH POŠILJKI, PAKETA I NOVČANIH SREDSTAVA

Članak 20.

(1) Stranac može primati pisane pošiljke, pakete i novčana sredstva tijekom boravka u centru.

(2) Pisane pošiljke i pakete stranac otvara uz nazočnost policijskog službenika.

(3) Policijski službenik dužan je iz paketa izuzeti sadržaj ili dio sadržaja koji je zabranjeno posjedovati u centru.

(4) Izuzeti sadržaj paketa centar će vratiti donositelju/pošiljatelju ili na drugi način pospremiti ili ukloniti iz centra.

Članak 21.

(1) Novčana sredstva bit će privremeno oduzeta strancu uz izdavanje Potvrde o oduzimanju novčanih sredstava i pohranjena u kasu.

(2) Tijekom boravka u centru stranac može koristiti privremeno oduzeta novčana sredstva.

(3) Mijenjanje stranih valuta novčanih sredstava stranaca u službeno sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj obavlja se jednom tjedno.

(4) Prilikom podjele novčanih sredstava stranac ne može kod sebe imati niti dobiti iznos veći od 400,00 kuna.

XI. OBVEZE, PRAVA I ZABRANE

Članak 22.

Za vrijeme boravka u centru stranac je obvezan:

1. poštivati i izvršavati upute i naredbe policijskih službenika
2. dati obavijesti o svome zdravstvenom stanju, identitetu, državljanstvu i putnim ispravama
3. podvrgnuti se zdravstvenom pregledu, provoditi liječničku terapiju i odmah obavijestiti o mogućem pogoršanju svojeg zdravstvenog stanja kako bi se osiguralo pružanje hitne medicinske pomoći ili spriječilo širenje zarazne bolesti
4. izjasniti se prihvaća li ili odbija posjet i posjetitelja
5. svakodnevno održavati osobnu higijenu i čistoću prostorija
6. brinuti se o urednosti odjeće koja mu je dodijeljena na korištenje
7. brižno i uredno upotrebljavati ležaj, inventar i drugu opremu centra i čuvati je od oštećenja
8. štedljivo trošiti vodu, električnu energiju i higijenske potrepštine
9. tijekom boravka na svježem zraku i prilikom sportskih aktivnosti voditi brigu da se ne ozlijedi ili da ne ozlijedi drugog stranca
10. platiti trošak štete koja je nastala u centru namjernim oštećenjem ili uništenjem prema odluci suda
11. vratiti neoštećenu opremu koju je imao na korištenju
12. platiti troškove smještaja i prisilnog udaljenja.

Članak 23.

Stranac za vrijeme boravka u centru ima pravo:

1. na zdravstvenu zaštitu i psihosocijalnu podršku

2. na higijenski pribor, odjeću, obuću i posteljinu sukladno normativima i mogućnostima centra

3. na tri obroka dnevno i posebnu prehranu po pisanoj uputi liječnika

4. na boravak na svježem zraku

5. na kulturne, sportsko-rekreativne, društvene, vjerske i druge aktivnosti koje su dozvoljene u centru

6. na dva besplatna telefonska poziva i neograničen broj telefonskih razgovora o vlastitom trošku

7. na opravdane i dozvoljene posjete

8. primati pisane pošiljke, pakete i novčana sredstva

9. na vlastitu odgovornost držati kod sebe novčana sredstva i manje vrijedne predmete koji ne ugrožavaju sigurnost, red i mir u centru

10. posjedovati duhanske proizvode i konzumirati ih u za to predviđenim i posebno označenim prostorima.

Članak 24.

(1) U centru je strancu zabranjeno:

1. nabavljanje, izrada i posjedovanje predmeta i sredstava pogodnih za napad, bijeg, ozljeđivanje ili samoozljeđivanje

2. narušavanje reda i mira na način da se uznemiruju ili ometaju ostale osobe koje se nalaze u centru (vika, svađa, tuča i sl.)

3. fizičko, psihičko i spolno nasilje

4. namjerno oštećenje i uništavanje inventara, opreme i prostora centra

5. namjerno ometanje rada tehničke opreme (audio-vizualne i svjetlosne) koja je postavljena u prostorije radi osiguravanja fizičke i tehničke zaštite

6. ulazak osobama muškog spola u sobe i sanitarne prostore koje koriste osobe ženskog spola i obratno

7. izlazak iz soba u ostale prostorije i prostore neprimjereno odjeven.

8. vrijeđanje i omalovažavanje na osnovi rasne, vjerske, nacionalne, političke i druge pripadnosti

9. pisanje i lijepljenje papira ili drugih materijala po zidovima, vratima i prozorima

10. iznošenje hrane i pribora za jelo iz blagovaonice

11. dovođenje kućnih ljubimaca i drugih životinja u prostorije centra

12. zaključavanje soba i ostalih prostora

13. korištenje mobilnog telefona bez odobrenja i nadzora

14. neopravdano ometanje noćnog mira ili popodnevnog odmora

15. naručivanje obroka i ostalih prehrambenih proizvoda ili alkohola i opojnih sredstava izvan prostora centra te ih primati u pošiljkama ili paketima

16. samovoljno se premještati iz jedne sobe u drugu, mijenjati krevet i zaduženi ključ od ormarića ili mijenjati raspored opreme u sobama i prenositi inventar iz jednog prostora u drugi.

(2) U cilju zaštite života ljudi, svladavanja otpora, sprječavanja bijega, odbijanja napada i otklanjanja opasnosti, policijski službenici, poštujući načelo razmjernosti i postupnosti prema strancima mogu uporabiti sredstva prisile i staviti ih pod stroži policijski nadzor.

Članak 25.

(1) Stranac može podnijeti pritužbu rukovoditelju centra, ako smatra da su povrijeđena njegova prava, a nije mu zajamčena druga pravna zaštita.

(2) Pritužbu iz stavka 1. ovoga članka stranac može predati bilo kojem policijskom ili državnom službeniku koji ju je dužan odmah predati rukovoditelju centra, a koji će potom ovlastiti osobu za poduzimanje daljnjih mjera i radnji zbog utvrđivanja osnovanosti navoda pritužbe.

(3) Odgovor na pritužbu dostavit će se strancu u najkraćem mogućem roku.

(4) Pritužba se može predati i anonimno u zatvorenoj omotnici u za to posebno označeno, i svim strancima dostupno, mjesto u centru, koja se neotvorena predaje rukovoditelju centra.

(5) Strancu se omogućuje komunikacija s odvjetnikom te nadležnim nacionalnim ili međunarodnim institucijama ili organizacijama iz područja zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda s kojima Ministarstvo unutarnjih poslova (u daljem tekstu: Ministarstvo) ima sklopljen sporazum o suradnji.

(6) U cilju ostvarivanja komunikacije iz stavka 5. ovoga članka, odvjetniku i predstavnicima humanitarnih i drugih organizacija za zaštitu ljudskih prava omogućuje se pristup u centar, sukladno članku 19. ovoga Pravilnika.